

Publisert i Norge: 2018-12-03

Språk: Norsk

HMS-evaluering av leverandører

ICS: 75.180.20, 913.13

Opphavsrettsbeskyttet dokument ¹

Med mindre annet er angitt, kan ingen del av dette dokumentet reproduseres eller brukes i noen form eller på noen måte uten at skriftlig tillatelse er innhentet på forhånd. Dette inkluderer kopiering og elektronisk bruk, som publisering på internett eller et intranett. Enhver gjengivelse som strider mot dette, kan føre til beslaglegging, erstatningsansvar og/eller rettslig forfølgelse. Forespørsel om gjengivelse rettes til Standard Online AS.

¹ Se Forord for unntak i avsnittet om rettigheter.

Innhold

Forord	iv
Orientering.....	v
1 Omfang	1
2 Normative referanser	1
3 Termer og definisjoner	2
4 Forkortelser	7
5 Styringssystemet – OMS	8
6 Metodikk for HMS kvalifisering, evaluering og oppfølging.....	8
6.1 Elementer i HMS-styringssystemet og «den norske modellen»	8
6.2 Tema og kriterier	9
6.2.1 Generelt for alle leverandører	9
6.2.2 Kriterier for evaluering og poengsystem	9
6.2.3 Hovedelementer i evalueringen.....	10
6.3 Samordning og ansvar	11
6.4 HMS-program	11
6.5 Oppdatering av JQS besvarelsen.....	12
6.6 Revisjon av besvarelse.....	12
Tillegg A (informativt) Spørreskjema for leverandørers egnevaluering	13
A.1 Innledning.....	13
Litteratur	31

Forord

NORSOK S-WA-006:2018 ble vedtatt som en NORSOK arbeidsoverenskomst (workshop agreement) 2018-11-06 på et bransjemøte i Stavanger i henhold til ISO sine retningslinjer for WA dokumenter.

NORSOK S-WA-006:2018 erstatter NORSOK S-006N:2003. HMS-evaluering av leverandører. Den engelske utgaven trekkes også; NORSOK S-006:2003 HSE evaluation of contractors. Noen elementer fra NORSOK S-012N Helse, Miljø og Sikkerhet (HMS) ved byggerelaterte aktiviteter er også inkludert i NORSOK S-WA-006.

NORSOK er et akronym for Norsk sokkels konkurranseposisjon og omfatter bransjestandarder for Petroleumsindustrien i Norge. Initiativet til NORSOK-standardene ble etablert i 1993 som et samarbeid mellom petroleumsindustrien og norske myndigheter.

Målet var å redusere gjennomføringstiden av prosjekter og utviklings- og driftskostnader for petroleumsinstallasjoner på norsk sokkel.

Petroleumsindustrien har en målsetning om utvikling av og tilgang til standarder med høy kvalitet som bidrar til gode tekniske og kosteffektive løsninger i petroleumsindustrien. Dette vil igjen bidra til god ressursutnyttelse og best mulig petroleumsforvaltning. I et globalt marked vil industrien først og fremst aktivt arbeide for utvikling og bruk av internasjonale standarder.

Formålet med NORSOK-standardene er å:

- dekke det identifiserte gapet mellom internasjonale standarder og det norske behovet;
- redusere behovet for bedriftsspesifikke krav i størst mulig grad;
- kunne benyttes som referanser i myndighetenes regelverk;
- bidra til kostnadseffektivitet;
- bidra til utvikling innen helse, miljø og sikkerhet for å oppnå et akseptabelt sikkerhetsnivå
- gjøre norsk sokkel til et attraktivt område for investeringer og aktivitet.

Utvikling og vedlikehold av standarder skal bidra til å utvikle og opprettholde vår konkurranseevne nasjonalt og internasjonalt.

NORSOK-standardene utvikles av eksperter fra den norske petroleumsindustrien og godkjennes i samsvar med konsensusprinsippet i henhold til de retningslinjene som er gitt i NORSOK A-001 N direktivet.

NORSOK-standardene eies av Norsk olje og gass, Norsk Industri og Norges Rederiforbund og administreres, forvaltes og publiseres av Standard Norge.

Denne NORSOK arbeidsoverenskomsten er utviklet i ett samarbeid mellom partene i den norske petroleumsindustrien. I de påfølgende delene vil arbeidsoverenskomsten bli beskrevet som en veiledning.

Tillegg A er informativt.

Rettigheter:

Innholdet i Tillegg A har sin opprinnelse i IOGP 423-01 og er tilpasset norske behov. IOGP har gitt tillatelse til at 423-01 oversettes og publiseres. IOGP gir tillatelse til bruk av sine dokumenter i eksempelvis databaser.

Dette dokumentet skal lastes ned på Standard Norge sine sider for å sikre at brukeren har siste utgave. Kopiering av dokumentet for distribusjon, salg og kurs fordrer en skriftlig avtale med Standard Online.

Orientering

Formålet med denne veiledningen er å sikre en standardisert prosess for kvalifisering av leverandører i alle ledd, der alle aktører bruker samme verktøy og har felles begrepsforståelse.

IOP 423, alle deler, ble publisert i 2017. Det ble fra operatører på norsk sokkel lagt føringer på at denne metoden skulle innarbeides for deres leverandører. Implementeringen av spørsmålene i JQS løsningen resulterte i en tilpasning av metoden som hele verdikjeden kan benytte.

Denne veiledningen er utviklet på basis av "Evaluering av leverandørers styringssystem for HMS, IOP rapport 423-01_Nor, april 2017 (norsk utgave i 2018)". Innholdet omtaler sentrale elementer som bør inngå i leverandørens styringssystem for helse-, miljø- og sikkerhetssaker (HMS). Veiledningen informerer om bedriftens kriterier for kvalifisering og evaluering av leverandører, og angir bedriftens krav til leverandørens styringssystem dersom denne delen av veiledningen (Tillegg A) er angitt i kontrakten.

Denne veiledningen gjelder både operasjonell og byggerelatert virksomhet, herunder nye anlegg og modifikasjon og oppgradering av eksisterende anlegg. Evalueringen av HMS nivået gjelder kvalifisering og er derfor kontraktsuavhengig.

HMS evaluering av leverandører

1 Omfang

Denne veiledningen beskriver tema og metodikk for evaluering og oppfølging av leverandørenes styringssystemer (OMS). Veiledningen viser hvordan IOGP 423-01_Nor kan brukes på en effektiv måte i kvalifisering av leverandører.

Leverandører til den norske olje og gass industrien kan kvalifisere seg via elektronisk JQS løsning for å kunne levere til operatørene og de hovedleverandørene som er tilknyttet løsningen.

Veiledningen beskriver den praktiske bruk av IOGP 423-01_Nor som:

- En kvalifiseringsløsning for operatører og hovedleverandører hvor IOGP 423-01_Nor benyttes.
- Tilpasning og sammenkopling av spørsmål i IOGP 423-01_Nor er gjennomført samtidig som samsvar med IOGP 423-01_Nor er søkt opprettholdt. Noen punkt er tatt ut, og henvist til andre punkt i spørreskjema. (Tillegg A).

Tillegg A (informativt) viser det tilpassede spørreskjemaet som benyttes i den JQS løsningen. Når næringen ønsker en justering av elektronisk JQS løsning, vil tillegg A i dette dokumentet bli oppdatert.

2 Normative referanser

Følgende refererte dokumenter inneholder tekst som helt eller delvis inngår i kravene i denne veiledningen. For daterte referanser gjelder kun den angitte utgaven. For udaterte referanser gjelder den nyeste utgaven av det refererte dokumentet (med eventuelle endringsblad).

NS-EN ISO 9000:2015, *Ledelsessystemer for kvalitet - Grunntrekk og terminologi*

NS-EN ISO 9001: 2015, *Ledelsessystemer for kvalitet – Krav*

NS-EN ISO 14001:2015, *Ledelsessystemer for miljø - Spesifikasjon med veiledning*

NS-EN ISO 45001, *Ledelsessystemer for arbeidsmiljø - Krav og veiledning m bruk*

NS-EN ISO 50001:2018, *Energiledelsessystemer - Krav med brukerveiledning*

NS 5830:2012, *Samfunnssikkerhet - Beskyttelse mot tilsiktede uønskede handlinger – Terminologi*

SN-BS OHSAS 18001:2007, *Styringssystemer for arbeidsmiljø – Krav*

IOGP report 423, *HSE management guidelines for working together in a contract environment*

IOGP report 423-01_Nor, *Evaluering av leverandørers styringssystem for HMS – Tillegg til rapport 423*

IOGP report 423-02, *Guide to preparing HSE plans and Bridging documents – Supplement to Report 423 – Addendum*

IOGP report 456, *Process safety – recommended practice on key performance indicators*

IOGP report 510, *Operating Management System Framework for controlling risk and delivering high performance in the oil and gas industry*

IOGP report, *Safety data reporting user guide* (årlig rapport)

IOGP report, *Environmental performance indicators* (årlig rapport)

3 Termer og definisjoner

I denne veiledningen gjelder følgende termer og definisjoner

Generelle definisjoner

3.1

JQS

Joint Qualification System

operatørenes felles system for registrering, evaluering og oppfølging av leverandører i forbindelse med anskaffelsesprosesser og kvalifisering.

Begrepsmerknad 1: Ordningen er også gjort tilgjengelig for bruk for leverandører

Begrepsmerknad 2: Kvalifikasjonssystemets egevaluering for leverandører (Capability assesement) styres av operatørene i samarbeid med NORSOK eierne.

Begrepsmerknad 3: Kvalifiseringsordningens innhold (Capability assesement) skal være i samsvar med denne veiledningen (Tillegg A).

3.2

JQS løsningen /

den løsning som blir tilgjengeliggjort for de ulike brukergruppene

Begrepsmerknad 1: I denne veiledningen skal JQS løsningen forstås som den delen av JQS som omfatter leverandørenes egevaluering (Capability assesement).

3.3

arbeidet

alt som skal utføres, alt materiell som skal leveres, og alle forpliktelser som skal oppfylles av leverandøren (3.12) i henhold til avtalen

3.4

aspekter

identifisert del av organisasjonens aktiviteter, produkter og tjenester

3.5

beredskap

forberedt evne til på kort varsel å kunne øke sikkerhetsnivå, håndtere en uønsket hendelse (3.7) eller tilstand, eller evne til å gjenopprette tilfredsstillende tilstand etter en uønsket hendelse eller tilstand

Begrepsmerknad 1: Inkluderer at ledelse, planer, øvelse og nødvendige kompetente ressurser skal være tilgjengelig.

[KILDE: NS 5830:2012: Samfunnssikkerhet - Beskyttelse mot tilsiktede uønskede handlinger – Terminologi]

3.6

bedrift (selskap)

alle foretak som opptrer i løsningen som leverandør (3.12)

3.7

hendelse

arbeidsrelatert(e) episode(r) der skade, redusert helse (uavhengig av alvorlighetsgrad) eller dødsfall har forekommet, eller kunne ha forekommet

[KILDE: SN-BS OHSAS 18001:2007: Styringssystemer for arbeidsmiljø – Krav]

3.8

hovedbedrift

virksomheten som etter arbeidsmiljøloven har plikt til å samordne de enkelte virksomhetenes verne- og miljøarbeid

3.9

hovedleverandør

leverandør (3.12) som opptrer som selskap (3.6) og godkjenner sine leverandører

3.10

kunde

1. bedrift/selskap (3.6) som er navngitt i avtalen, og som har bestilt leveransen
2. hovedbedrift (3.8) i henhold til arbeidsmiljøloven
3. operatør på installasjon

3.11

ledelsens gjennomgang

evaluering av styringssystemet for å sikre at det kontinuerlig er velegnet, tilstrekkelig og virkningsfullt for å oppnå organisasjonens etablerte mål

[KILDE: 9001:2015: Ledelsessystemer for kvalitet - Krav, se kapittel 9.3]

3.12

leverandør

1. bedrift (3.6) som er navngitt i avtalen og som skal forestå leveransen i henhold til de angitte betingelser
2. organisasjon som leverer et produkt eller en tjeneste

Begrepsmerknad 1: Inkluderer underleverandør (3.17) og hovedleverandør (3.9)

[KILDE: #2: NS-EN ISO 9000:2015: Ledelsessystemer for kvalitet - Grunntrekk og terminologi]

3.13

OMS

styringssystem

styringssystem som dekker helse, arbeidsmiljø, sikkerhet, ytre miljø, samfunnsansvar, kvalitet, etikk og sikring.

Begrepsmerknad 1: OMS betyr «operating management system» og er beskrevet i IOGP 510.

3.14

prosess

samling av beslektede eller samvirkende aktiviteter som bruker inngangsfaktorer til å levere tiltenkt resultat

Begrepsmerknad 1: Kan være dokumentert i form av flytskjema, prosedyre, sjekkliste, plan, program eller programvare etc.

[KILDE: 9000:2015: Ledelsessystemer for kvalitet - Grunntrekk og terminologi]

3.15

revisjon

systematisk, uavhengig og dokumentert prosess (3.14) for å finne objektive bevis, og bedømme de objektivt for å bestemme i hvilken grad revisjonskriteriene er oppfylt.

[KILDE: NS-EN ISO 9000:2015: Ledelsessystemer for kvalitet - Grunntrekk og terminologi]

3.16

standard

dokumenterte krav, regler eller instruksjoner som støtter selskapets policy

[KILDE: IOGP 510, forenklet]

3.17

underleverandør

en bedrift (3.6) som leverer til en leverandør (3.12)

3.18

skal (krav)

uttrykk som brukes for å angi objektivt etterprøvbare kriterier som skal følges strengt, uten avvik, for å hevde samsvar med dokumentet

Begrepsmerknad 1: Krav uttrykkes ved å benytte den verbale formen som er spesifisert i tabell 3 i 7.2 i ISO/IEC-direktivene, Del 2:2016.

3.19

bør (anbefaling)

uttrykk som brukes for å angi at et valg eller handlingsforløp anses som særlig egnet, uten nødvendigvis å nevne eller utelukke andre

Begrepsmerknad 1: Anbefalinger uttrykkes ved å benytte den verbale formen som er spesifisert i tabell 4 i 7.3 i ISO/IEC-direktivene, Del 2:2016.

Begrepsmerknad 2: I negativ form betyr anbefalingen at et mulig valg eller et visst handlingsforløp ikke foretrekkes, men at det ikke utelukkes.

3.20

kan (tillatelse)

uttrykk som brukes for å angi samtykke eller frihet (eller anledning) til å gjøre noe

Begrepsmerknad 1: Tillatelser uttrykkes ved å benytte den verbale formen som er spesifisert i tabell 5 i 7.4 i ISO/IEC-direktivene, Del 2:2016.

3.21

kan (mulighet og evne)

1: uttrykk som brukes for å angi forventede eller tenkelige utfall, enten disse er materielle, fysiske eller tilfeldige

2: uttrykk som brukes for å angi egnethet, egenskap eller kvalitet som er nødvendig for å oppnå noe

Begrepsmerknad 1: Muligheter og evner uttrykkes ved å benytte den verbale formen som er spesifisert i tabell 6 i 7.5 i ISO/IEC-direktivene, Del 2:2016.

Hendelsesstatistikk (arbeidsrelatert)

3.22

hendelsesstatistikk

statistikk som inkluderer dødsfall, skader og nestenulykker (3.30) på egne og innleide ressurser

3.23

varslingspliktig hendelse

uønsket hendelse (3.7) eller annet forhold som etter gjeldende regelverk skal varsles til offentlig myndighet

3.24

redusert helse

identifiserbar svekket fysisk eller mental tilstand forårsaket og/eller forverret av yrkesaktivitet og/eller arbeidsrelatert situasjon

[KILDE: SN-BS OHSAS 18001:2007: Styringssystemer for arbeidsmiljø – Krav]

3.25

dødsfall

en arbeidsrelatert hendelse (3.7) som medførte tap av liv

Begrepsmerknad 1: Dødsfall som skjer senere etterfulgt av hendelsen skal inkluderes om det har direkte årsak i hendelsen.

Begrepsmerknad 2: For utfyllende eksempler, se IOGP Report Safety data reporting user guide.

3.26

fraværsskade

en personskade som resulterer i at en person ikke kan gjenoppta eller utføre arbeid i det neste eller i et senere skift.

Begrepsmerknad 1: Dersom den skadede ikke kan møte til neste skift av logistikkmessige årsaker, regnes ikke skaden som fraværsskade.

Begrepsmerknad 2: Dette inkluderer også tilfeller der skaden har inntruffet på den siste dagen av arbeidsperioden, ref. veiledning Styringsforskriften §31.

3.27

alternativt arbeidsskade

skade som ikke medførte død eller fravær, som resulterte i at en person ikke er i stand til å utføre sitt normale arbeid på hvilken som helst dag etter skaden

Begrepsmerknad 1: Dette inkluderer å bli satt til andre midlertidige oppgaver, være delvis på jobb i sitt regulære arbeid, eller være i sin regulære jobb, men ikke utføre alle oppgaver i jobben.

Begrepsmerknad 2: Alternativt arbeid er ikke et begrep som brukes i Styringsforskriftens § 31, og for leverandører som rapporterer etter Styringsforskriftens § 31 skal alternativt arbeid inkluderes i «Fraværsskade».

3.28

medisinsk behandlingsskade

skader som ikke rapporteres som dødsfall (3.25), fraværsskade (3.26) eller alternativt arbeid (3.27), men er mer alvorlig enn at det kun krever enkel førstehjelpsbehandling.

Begrepsmerknad 1: For utfyllende eksempler se IOGP Report Safety data reporting user guide.

3.29

førstehjelpsskade

en skade som ikke er tilstrekkelig alvorlig til å bli rapportert som medisinsk behandling eller alvorligere, men likevel krever en mindre førstehjelpsbehandling

Begrepsmerknad 1: For utfyllende eksempler se IOGP Report Safety data reporting user guide.

3.30

nestenulykke

en uplanlagt og ukontrollert hendelse (3.7) eller kjede av hendelser som ikke resulterer i personskade, materiell skade eller skade på miljø, men som hadde potensiale til å gjøre det under ubetydelige endrede omstendigheter

3.31

dødsfallrate

antall dødsfall per hundre millioner arbeidstimer

3.32

fraværsskadefrekvens

antall fraværsskader per millioner arbeidstimer

[KILDE: IOGP 423-01_Nor]

3.33

total registreringspliktig skadefrekvens

TRIF

antall dødsfall, fraværsskader, alternativt arbeidsskader og medisinsk behandlingsskader per millioner arbeidstimer

Ytremiljøstatistikk

3.34

utslipp av gasser

emisjon til luft

Begrepsmerknad 1: Gassutslipp oppgis i antall tonn (evt. kg eller m³) for hver av de oppgitte gassene. Bruk enhet oppgitt i elektronisk JQS løsning.

3.35

energiforbruk

mengde energi som brukes

[KILDE: ISO 50001:2018: Energiledelsessystemer - Krav med brukerveiledning, oversatt term]

Begrepsmerknad 1: Oppgis i antall mega watt timer (MWh). Bruk enhet oppgitt i elektronisk JQS løsning.

3.36

fakling

kontrollert brenning av gass og olje som ikke kan utnyttes